

ALIANSEWANGELICZNY W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

L.dz. AEWRP.5/2026

15 czerwca 2026 r.

**Pani Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej**

Janina Pani Minister!

Odnośząc się do Państwa Pisma z 8 maja 2026 roku (DKO-WEK.020.2.2026.AKZ) dotyczącego projektu rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych przekazuję nasze stanowisko.

W związku z procedowanymi zmianami dotyczącymi przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, które obejmą także uczniów realizujących obowiązek szkolny poza szkołą (w ramach tzw. edukacji domowej) wyrażamy sprzeciw wobec proponowanego ograniczenia możliwości przeprowadzania egzaminów wyłącznie do formy stacjonarnej.

Uważamy, że projektowane rozwiązania nie uwzględniają w wystarczającym stopniu dobra dziecka, zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów oraz współczesnych możliwości organizacyjnych i technologicznych, które pozwalają na zachowanie wysokich standardów weryfikacji wiedzy również w formule zdalnej.

Zgodnie z art. 3 Organizacja Narodów Zjednoczonych Konwencja o prawach dziecka we wszystkich działaniach dotyczących dzieci nadrzędne znaczenie powinno mieć najlepsze zabezpieczenie ich interesów. Zasada dobra dziecka stanowi również jedną z podstaw polskiego systemu oświaty.

W naszej ocenie projekt nie wykazuje, że proponowane ograniczenia są niezbędne dla ochrony interesu dziecka ani że korzyści wynikające z całkowitego wyeliminowania egzaminów zdalnych przewyższają potencjalne negatywne skutki dla uczniów i ich rodzin.

Znacząca część uczniów korzystających z edukacji domowej to dzieci i młodzież, które z różnych powodów nie odnajdują się w tradycyjnym modelu edukacji. Dotyczy to między innymi uczniów:

- w spektrum autyzmu,
- z ADHD,
- z zaburzeniami lękowymi,
- z doświadczeniem przemocy rówieśniczej,
- po doświadczeniach traumatycznych,
- z przewlekłymi problemami zdrowotnymi,
- wymagających indywidualnej organizacji procesu edukacyjnego.

Dla części tych uczniów możliwość zdawania egzaminów w formule zdalnej nie jest przywilejem ani wygodą, lecz ważnym elementem dostosowania procesu edukacyjnego do ich rzeczywistych potrzeb i możliwości.

Współczesna pedagogika i psychologia rozwojowa wskazują, że skuteczna edukacja powinna uwzględniać indywidualne różnice pomiędzy uczniami oraz minimalizować bariery utrudniające im pełne uczestnictwo w procesie kształcenia.

Projektowane przepisy mogą prowadzić do faktycznego ograniczenia dostępności edukacji domowej dla części rodzin.

Dotyczy to zwłaszcza:

- rodzin mieszkających w znacznej odległości od szkoły,
- rodzin wielodzietnych,
- rodzin o ograniczonych możliwościach finansowych,
- uczniów wymagających szczególnych warunków organizacyjnych.

Choć formalnie prawo do edukacji domowej pozostanie zachowane, wzrost kosztów i obciążeń organizacyjnych może sprawić, że część rodzin zostanie pozbawiona realnej możliwości korzystania z tej formy kształcenia.

Postulujemy pozostawienie możliwości przeprowadzania egzaminów zdalnych w sytuacjach uzasadnionych dobrem ucznia oraz po spełnieniu określonych wymogów proceduralnych zapewniających:

- potwierdzenie tożsamości ucznia,
- kontrolę samodzielności wykonywania zadań,
- udział komisji egzaminacyjnej,
- odpowiednią dokumentację przebiegu egzaminu.

Takie rozwiązanie pozwalałoby zachować wysokie standardy oceniania, a jednocześnie respektowałoby zasadę proporcjonalności oraz indywidualne potrzeby uczniów.

Dodatkowe zastrzeżenia budzi przyjęcie rozwiązań organizacyjnych, które mogą prowadzić do nadmiernej standaryzacji czasu oraz sposobu przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych. Uczniowie realizujący edukację domową stanowią grupę bardzo zróżnicowaną pod względem funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i zdrowotnego. Wielu z nich potrzebuje większej ilości czasu na analizę treści, formułowanie odpowiedzi lub regulację napięcia emocjonalnego pojawiającego się w sytuacji egzaminacyjnej.

Dotyczy to w szczególności wymienianych już wyżej uczniów grup uczniów oraz dzieci, których tempo pracy odbiega od przeciętnego, mimo prawidłowego poziomu wiedzy i umiejętności.

Współczesne podejście pedagogiczne zakłada, że równość w edukacji nie oznacza identycznego traktowania wszystkich uczniów, lecz zapewnienie im takich warunków, które umożliwią rzeczywiste zaprezentowanie posiadanej wiedzy i kompetencji. Egzamin przeprowadzany pod presją czasu lub w warunkach niedostosowanych do indywidualnych potrzeb może prowadzić do oceny odporności na stres i szybkości działania, a nie faktycznego poziomu opanowania materiału.

Dlatego postulujemy, aby przepisy pozostawiały szkołom możliwość elastycznego dostosowania czasu i organizacji egzaminów do indywidualnych potrzeb ucznia, zwłaszcza w przypadkach potwierdzonych opinią specjalistów lub wynikających z udokumentowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych dziecka.

Rozwiązania ograniczające możliwość dostosowania czasu i organizacji egzaminu pozostają trudne do pogodzenia z obowiązkiem uwzględniania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia, stanowiącym jedną z podstawowych zasad polskiego systemu oświaty.

Apelujemy o ponowne przeanalizowanie proponowanych zmian oraz uwzględnienie głosu rodziców, specjalistów, organizacji społecznych i środowisk edukacji domowej.

System oświaty powinien opierać się nie tylko na wymogu kontroli i standaryzacji, ale również na poszanowaniu praw dziecka, zasadzie proporcjonalności oraz przekonaniu, że różnorodność potrzeb uczniów wymaga elastycznych i odpowiedzialnych rozwiązań.

W naszej ocenie możliwe jest pogodzenie rzetelności procesu egzaminacyjnego z zachowaniem dostępności edukacji domowej dla wszystkich uczniów, którzy z niej korzystają.

Z wyrazami szacunku

